

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2010 r.

**Pan
Jacek Belniak
Dyrektor
Zespołu Szkół im. S. Czetwertyńskiego
w Suchowoli**

KNO-4110-05-06/2009
R/09/007

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli - Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował w okresie od 3 do 23 marca 2010 r. oddział przedszkolny w Zespole Szkół im. Seweryna Czetwertyńskiego w Suchowoli w zakresie wychowania przedszkolnego prowadzonego w latach szkolnych 2007/2008 - 2009/2010 (I semestr).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 26 marca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia skontrolowaną działalność, ze względu na zakres stwierdzonych nieprawidłowości.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności: niedostosowania statutu Zespołu Szkół do wymogów określonych w *Ramowym Statucie Przedszkola*; realizowania podstawy programowej wychowania przedszkolnego w wymiarze 22 zamiast 25 godzin tygodniowo; niezapewnienia w latach szkolnych 2007/2008, 2008/2009 i 2009/2010 (I semestr) zwrotu kosztów przejazdu rodzicom (opiekunom prawnych) związanych z dowożeniem dzieci do oddziału przedszkolnego; nieprowadzenia przez kolejne lata księgi ewidencji uczniów; nieustalania przez radę pedagogiczną *Ramowego rozkładu dnia*; zaniechanie opracowania przez nauczycieli oddziału przedszkolnego tzw. *Szczegółowego*

rozkładu dnia uwzględniającego potrzeby i zainteresowania dzieci; niezapewnienia w roku szkolnym 2009/2010 (I semestr) prawidłowych proporcji czasowych przeznaczonych na realizację poszczególnych rodzajów zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym; nieustalenia stopnia przygotowania dzieci do nauki szkolnej (tzw. diagnozy przedszkolnej); nieopracowanie zarówno wieloletniego planu doksztalcania i doskonalenia nauczycieli oraz programu rozwoju szkoły.

1. Badanie statutu Zespołu Szkół wykazało m.in., że nie zapisano w nim wszystkich uregulowań dotyczących zagadnień związanych z problematyką wychowania przedszkolnego, które zostały określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.).

W szczególności w Statucie Zespołu Szkół nie zapisano celów i zadań wynikających z przepisów prawa w zakresie:

- 1) udzielania dzieciom pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz organizowania opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi (§ 2 ust. 1 rozporządzenia);
- 2) sposobu sprawowania opieki nad dziećmi w czasie zajęć w przedszkolu oraz podczas zajęć poza przedszkolem oraz szczegółowych zasad przyprawdzania i odbierania dzieci z oddziału przez rodziców (opiekunów) lub upoważnioną przez nich osobę (§ 2 ust. 1 pkt 3 i 4);
- 3) trybu wyboru członków (rodziców dzieci uczęszczających do oddziału przedszkolnego) do Rady Zespołu Szkół;
- 4) podstawy na jakiej prowadzona jest praca wychowawczo-dydaktyczna i opiekuńcza (§ 6 ust. 1 ramowego statutu) oraz sposobu dokumentowania zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym (§ 6 ust. 5 rozporządzenia);
- 5) zasad odpłatności za pobyt dzieci w przedszkolu i odpłatności za korzystanie z żywienia przez pracowników, ustalonych przez organ prowadzący (§ 10 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia);
- 6) zakresu zadań nauczycieli i innych pracowników (§ 11 tego rozporządzenia), w tym: zakresu zadań nauczycieli związanych z: współdziałaniem z rodzicami (prawnymi opiekunami) w sprawach wychowania i nauczania dzieci, z uwzględnieniem prawa rodziców (prawnych opiekunów) do znajomości zadań wynikających

w szczególności z programu wychowania przedszkolnego realizowanego w danym oddziale i uzyskiwania informacji dotyczących dziecka, jego zachowania i rozwoju (§ 15 ust. 1 pkt 1 tego statutu); planowaniem i prowadzeniem pracy wychowawczo-dydaktycznej oraz odpowiedzialności za jej jakość (§ 15 ust. 1 pkt 2 tego statutu); planowaniem i prowadzeniem obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie i zabezpieczenie potrzeb rozwojowych dzieci oraz dokumentowaniem tych obserwacji (§ 15 ust. 1 pkt 3 ramowego statutu); form współdziałania, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz częstotliwości organizowania stałych spotkań z rodzicami lub prawnymi opiekunami (§ 15 ust. 2 przywołanego statutu);

- 7) organizacji zajęć dodatkowych, z uwzględnieniem w szczególności potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci (§ 2 ust. 1 pkt 5 ramowego statutu);
- 8) praw i obowiązków, w tym warunków pobytu w oddziale przedszkolnym i przypadki, w których dyrektor przedszkola może skreślić dziecko z listy uczniów;

Ponadto w statucie nie niezdefiniowano, kogo należy rozumieć się pod pojęciem „uczeń”, czy wyłącznie ucznia uczęszczającego do jednej ze szkół działających w Zespole Szkół, czy również np. „ucznia oddziału przedszkolnego”.

2. Przepis § 10 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół stanowi m.in., że dzienny czas pracy przedszkola nie może być krótszy niż pięć godzin dziennie (25 godzin w tygodniu). Stwierdzono, że podstawa programowa wychowania przedszkolnego realizowana była w wymiarze 22 godzin. Pozostałe trzy godziny dzieci spędzały w świetlicy szkolnej oczekując na zabranie ich przez rodziców (opiekunów prawnych) do domu.

W ocenie NIK ograniczono w ten sposób prawo dzieci do pełnej realizacji podstaw programowych wychowania przedszkolnego.

3. Przepis § 14a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.) stanowi m.in., że jeżeli droga dziecka do szkoły przekracza trzy kilometry zapewnienia się bezpłatny transport i opiekę w czasie dowozu dziecka do placówki lub zwrot przejazdu dziecka i opiekuna środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.

Nie stwierdzono aby szkoła zwracała koszty przejazdu opiekunów dowożonych dzieci.

4. W kontrolowanym okresie w Zespole Szkół nie prowadzono księgi ewidencji uczniów podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego. Obowiązek taki wynikał z przepisu § 3a ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. (Dz. U. Nr 23, poz. 225, ze zm.).

NIK pozytywnie ocenia fakt, założenia wspomnianej księgi w czasie trwania kontroli.

5. Obowiązujący w kolejnych latach w oddziale przedszkolnym *Ramowy rozkład dnia* nie został ustalony na wniosek rady pedagogicznej. Działanie takie naruszało przepis § 9 ust. 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, o którym mowa w pkt. 1 niniejszego wystąpienia. W konsekwencji nauczyciele oddziału przedszkolnego nie ustalili na kolejne lata *Szczegółowych rozkładów dnia* (§ 9 ust. 2 tego rozporządzenia).

W ocenie NIK działanie takie nie dawało gwarancji, że zajęcia dydaktyczno - wychowawcze i opiekuńcze organizowane dla dzieci przebywających w oddziale przedszkolnym w optymalnym zakresie uwzględniały ich potrzeby i zainteresowania, a w roku szkolnym 2009/2010 dodatkowo, że zapewniały prawidłowe proporcje czasowe organizacji tych zajęć określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).

6. Do czasu zakończenia kontroli (26 marca 2010 r.) nie przeprowadzono analizy gotowości dzieci do podjęcia nauki w szkole (tzw. diagnozy przedszkolnej). Obowiązek taki wynikał z przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół zapisanego w części dotyczącej *Zalecanych warunków i sposobu realizacji Podstawy programowej wychowania przedszkolnego*. Podano w nich m.in., że wspomniana analiza powinna być dokonana z początkiem roku poprzedzającego rozpoczęcie przez dziecko nauki w klasie pierwszej szkoły podstawowej.

W ocenie NIK działanie takie uniemożliwiło: poznanie przez rodziców stopnia gotowości ich dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej (zorganizowania

ewentualnego wspomaganie dla tych dzieci, które wymagałyby specjalistycznych oddziaływań w celu osiągnięcia odpowiedniego poziomu do podjęcia nauki w szkole podstawowej); określenie przez nauczycieli indywidualnego programu wspomaganie i korygowanie rozwoju dziecka, który powinien być realizowany w roku poprzedzającym rozpoczęcie nauki w szkole podstawowej, a w razie zaistniałej potrzeby przeprowadzenia przez specjalistów np. publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej pogłębionej diagnozy związanej ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dla tej grupy dzieci.

7. W Zespole Szkół nie opracowano zarówno wieloletniego jak i rocznego planu doształcania oraz doskonalenia nauczycieli. Przepis § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz. U. Nr 46, poz. 430) stanowi m.in., że dyrektor szkoły lub placówki opracowuje wieloletni plan doskonalenia zawodowego nauczycieli, mając na uwadze; program rozwoju szkoły lub placówki i związane z tym potrzeby kadrowe.

W ocenie NIK brak wspomnianego wieloletniego planu doształcania oraz doskonalenia nauczycieli szkoły wykluczał możliwość racjonalnego określenia związanych z tym doskonaleniem potrzeb kadrowych placówki na następne lata. Ponadto NIK zwraca uwagę na potrzebę dokumentowania współpracy (spotkań) z rodzicami dzieci uczęszczających do oddziału przedszkolnego.

NIK pozytywnie ocenia m.in.: przeprowadzoną w latach szkolnych 2007/2008, 2008/2009 i 2009/2010 (I semestr) rekrutację dzieci sześciolletnich, w ramach której do oddziału przedszkolnego przyjęto 100% zgłoszonych dzieci; rzetelne prowadzenie dokumentacji dotyczącej indywidualnych obserwacji dzieci mających na celu m.in. dokonanie oceny ich rozwoju społecznego; zatrudnienie wysokokwalifikowanej kadry oraz zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków do funkcjonowania placówki.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

- 1) zapewnienie zgodności statutu Zespołu Szkół im. S. Czetwertyńskiego w Suchowoli z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół,
- 2) pilne zapewnienie realizacji podstaw programowych wychowania przedszkolnego w wymiarze 25 godzin tygodniowo oraz dostosowanie organizacji pracy oddziału przedszkolnego, w części dotyczącej zasad (proporcji) zagospodarowania czasu organizacji zajęć w oddziale do *Zalecanych warunków i sposobu realizacji Podstawy programowej wychowania przedszkolnego*,
- 3) podjęcie działań mających na celu zwrot kosztów przejazdu opiekunom, którzy dowożą do oddziału przedszkolnego swoje dzieci,
- 4) doprowadzenie do ustalenia przez radę pedagogiczną Zespołu Szkół *Ramowego rozkładu dnia* oraz udokumentowanie tego faktu w protokołach z posiedzeń rady pedagogicznej,
- 5) opracowanie dla oddziału przedszkolnego *Szczegółowego rozkładu dnia* uwzględniającego potrzeby i zainteresowania dzieci,
- 6) przeprowadzanie analizy gotowości dzieci do podjęcia nauki w szkole podstawowej (tzw. diagnozy przedszkolnej), w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r.,
- 7) opracowanie wieloletniego i rocznego planu kształcenia oraz doskonalenia nauczycieli.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora z prośbą o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadsyłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji Najwyższej Izby Kontroli.